

Ligplaats nabij Hannover

Reisverslag 2010

Met de "Prahu Heti" naar Noord-Duitsland en Oostzee (Kielerbocht)

In 2004 zijn wij, mijn vrouw Hetty en ik, naar Parijs geweest. In 2005 hebben wij Nederland verkend en in 2006 zijn wij via Groningen en de Ems naar de Ruhr geweest en via de Rijn weer terug en in 2007 hebben wij een rondje Maas, Moezel, Rijn gemaakt. Na een uitgebreide rondreis in 2008 door Nederland (1200 km gevaren!) zijn wij in 2009 naar NO Duitsland en Berlijn gegaan. En dit jaar dan naar de Oostzee. Van de laatste twee tochten staan er verslagen op de website [www. Sk-jachtbouw.nl](http://www.Sk-jachtbouw.nl) de bouwer van onze SK Kotter van 12,50 meter en het schip waarmee al deze reizen comfortabel gemaakt zijn.

Onze tocht op de kaart van PC Navigo

1. VAN HEUSDEN NAAR LÜBECK.

28 mei 2010, vrijdag. Onze vertrekdag. Het eerste deel van onze reis is hetzelfde als dat van vorig jaar. De eenvoudigste wijze om naar Lübeck te komen vanuit Den Bosch is de tocht via de Rijn, Wesel-Datteln-kanal, Dortmund-Emskanal, Mittellandkanal, Elbe-Seitenkanal, Elbe-Lübeckkanal. Tot aan het Elbe-Seitenkanal dus dezelfde tocht als vorig jaar naar Berlijn. Voor ons geen enkel bezwaar, want de reis is boeiend genoeg en je kunt weer andere plaatsen aandoen of andere dingen onderweg gaan bekijken. Zeker nu wij de tijd aan ons zelf hebben en niet met een groepje anderen willen gaan opvaren. We vertrekken uiteindelijk rond 12:00 en zijn na een vlotte schutting bij Lith en 44 km verder rond 16:30 bij de Gouden Ham, waar wij een prachtige vrije ligplaats vonden. 's-Middags bij de wandeling treffen wij op een veldje bij een camping een aantal Mongoolse Gersen aan. Nee, geen

dieren maar Mongoolse ronde woontenten met een kachel in het midden en in verschillende maten en origineel gemeubileerd. Deze zijn bv. voor een weekend in Mei te huur voor 140 Euro voor 6 personen. Ze zijn er ook groter. Comfortabel kamperen! Alles bijeen een droge en redelijke dag, wel wat kil.

29 Mei, zaterdag. We varen door naar Nijmegen. Een vlotte vaart over het laatste deel van de Maas, voor wij het Maas-Waal kanaal indraaien. De passage bij de sluis Grave duurde maar 20 minuten net als bij Lith gisteren. Maar de sluis bij Weurt voor het opdraaien van de Waal duurde ruim 45 minuten. Wat ons opviel onderweg waren de vele werkzaamheden aan de oevers van de Maas. Keien die eerder waren neergelegd binnen het kader van de dijkverzwaring worden weer verwijderd en zo wordt er "natuur" gemaakt. Een initiatief van Groene en dus linkse partijen. Een miljoenen verslindend project. En dan zit je de krant te lezen en kijkt naar de lijsttrekkersdebatten en dan hoor je diezelfde linkse partijen klagen dat er te weinig geld is voor onze minderbedeelden. Dan denken wij: "Stop dan eerst eens deze onzin en besteedt dat geld aan diezelfde minderbedeelden". Maar dat is kennelijk vloeken in de linkse kerk.

Deze bespiegeling hadden wij gedurende het wachten voor sluis Weurt. Hierna melden wij ons bij de verkeerspost Nijmegen, die ons nuttige instructie geeft voor het opdraaien op de Waal, omdat wij een binnenvarend schip absoluut niet kunnen zien aankomen. Na het afmeren in de Lindenberghaven in de Waal, gaan wij onmiddellijk een wandeling maken in het gezellige Nijmegen. Een mooie dag gehad. 20 graden plus en de hele dag zon, 43 km en 5 uur varen.

SK Vloot in Den Bosch het weekend voor ons vertrek

De Gouden Ham

30 Mei, zondag. Het begint buig en eindigt in de jachthaven WSV Xanten tegenover Rees met onweersbuien en verschrikkelijke windstoten. Eén moment dachten we dat de gehele sprayhood de lucht in zou gaan, maar uiteindelijk is alles goed blijven zitten. We waren echt blij binnen te zijn op onze gebruikelijke stopplaats als we de Rijn opvaren. Het is 45 km van Nijmegen en wij varen daar 6,5 uur over met toerental 1800, hetgeen 200 meer is dan normaal. De Rijn blijft boeien. Je verveelt je geen minuut en er was deze zondag veel meer verkeer dan vorig jaar. Vooral de zesbaksduwcombinaties waren niet te tellen. Zowel "zur Berg" vol met kolen als "zur Tal" leeg. Maar ook de containervaart was veel intensiever. Ik begrijp niet dat veel sportschippers hier angst voor hebben. Let goed op, kijk hoe de beroepsschipper vaart en aan welke oever en ga zelf aan de andere oever varen. Meestal is dit juist voor een jacht de goede kant, want het is de binnenbocht met minder stroming. Goed uitkijken naar achter en naar voren en dan gebeurt er niets.

31 Mei, maandag starten we om 9:30 en draaien in de motregen de Rijn op. We laten eerst nog maar een 6 baks "Veerhaven" voorgaan en voegen dan in. Behalve slecht zicht en krachtige wind is het niet erger dan gisteren, dus gewoon slecht weer. Rond 14:00 zijn we na een zeer voorspoedige tocht zonder lezenswaardigheden in Wesel en is het wachten op een schutting van sluis Friedrichsfeld. In de tussentijd komt de WSP even langs in hun boot om onze scheepspapieren en vaarbewijs te controle-

ren. Gelukkig kwam er een vrachtschip na een uur en mochten we mee. 's Avonds weer prima gelegen in het Unterwasser bij sluis Hünxe.

1 Juni, dinsdag. Nu beginnen we aan het echte werk. We kunnen direct mee de sluis in om 9:15 's morgens. Het gaat 7 meter omhoog, maar als je achterin ligt gaat dit prima. De volgende sluis bij Dorsten is weer van het type "spundwand", wij noemen dat een Amsterdam-Rijnkanaal sluis. Je moet eigenlijk al je fenders dwarshangen en dan hopen dat er tenminste één op de kopse kant van U-profiel terechtkomt. Hoewel de kans 50% is, lukt het ons nooit om ze goed te krijgen. Dan doen de rubbermatten weer goede dienst. Als jacht kom je bijna altijd in de kleine oude kolk, dus je treft altijd twee problemen aan: weinig aanlegpunten, meestal maar één en de Spundwand. Wees daarop goed voorbereid. Wij hebben geluk dat er steeds danwel een sluis leeg naar boven moet, of er een vrachtschip juist aankomt. Dat gaat zo bij Dorsten, Flaesheim, Ahsen en zelfs bij laatste in Datteln. Met een gemiddelde van 25 minuten per schutting ben je spekkoper. Na sluis Datteln draaien we het Dortmund-Emskanaal op naar stuurboord op, waar wij vinden dat je prima ligt voor de nacht en natuurlijk weer gratis. Hier blijkt dat wij populair zijn, want de WSP (Wasserschutz Polizei) komt onze papieren weer controleren. Als ik ze echter meedeel dat het gisteren ook al gebeurd is, stappen ze direct op. Wel vertellen ze ons nog even, dat we geluk hebben gehad, want de grote sluis Dorsten was uitgevallen om 13:00 uur en er lagen nu 40 schepen te wachten. Na deze mededeling maakten wij een forse wandeling naar en door Datteln, waar wij en passant nog wat boodschappen deden. Het weer was na 14:00 uur zonnig, maar fris.

2 juni, woensdag, starten wij rond 9:30 aan onze tocht naar Münster. Een stuk Dortmund-Emskanaal met hele mooie natuur, maar gezien het bewolkte, maar droge weer hebben we daar niet zo van genoten. We hadden weer behoorlijk wat geluk bij de vele "Baustellen" op dit traject, we konden snel doorvaren en om 14:30 afmeren in de Stadthafen van Münster. Deze ligplaatsen in het hartje van het nieuwe uitgaanscentrum van Münster waren altijd heel gezellig, maar het wordt steeds drukker, dus het zal voor ons een keer ophouden.

3 juni, donderdag. Eindelijk mooi weer! Vanwege ons bezoek die avond wilden we boodschappen doen, maar het bleek een volkomen onbekenden nationale Feestdag te zijn, dus behalve de bakker was er niets open. We starten met de sluis waar we vorige keer meemaakten dat er tros knapte van het vrachtschip voor ons hetgeen tot grote paniek aanleiding gaf, maar gelukkig niet bij ons. Nu ging de passage van sluis Münster zeer voorspoedig en we mochten mee in de nieuwe grote sluis en dat betekende geen spundwand en wel drijvers. De daling van 9 meter verliep op deze wijze probleemloos. Om 15:30 meerde wij af in Bergeshövede, waar nieuwe aanlegplaatsen voor jachten zijn. Wij hadden daar afgesproken met onze zoon en zijn echtgenote. Het werd ondanks improvisatie een zeer gezellige avond met lekker eten. Inmiddels hebben wij 306 km afgelegd met 10 grote sluisen.

4 juni, vrijdag. Na een heel gezellige avond, starten wij met de tocht door het Mittellandkanaal. Met prachtig weer voeren we 61 mooie kilometers naar Bad Essen waar we afmeerden aan de Liegeplatz für Kleinfahrzeuge. Daar bleek 's avonds een happening te zijn voor scholieren van het Gymnasium in Bad Essen. Een Golf met veel bonkende bassen verzorgde de wiet en de alcoholische drank en erg veel jus'd'orange werd aangesleept vanuit de ALDI aan de andere kant van het kanaal. Om 21:00 uur verdween de Golf en daarmee ook de scholieren op enkele meisjes van een jaar of 13 na, die duidelijk of teveel drank of te veel wiet hadden geconsumeerd. Maar wij hebben eigenlijk nergens last van gehad en hebben verder rustig geslapen.

5 juni, zaterdag. Deze zaterdag om 9:30 gestart met een stukje van 40 km naar Minden. We liggen daar graag aan het open water bij de Schachtenschleusse, maar je moet er tijdig zijn, want anders is het er vol en de WSP, met ligplaats daar, tolereert geen uitbreiding van het kleine stukje ligplaats voor jachten.

Zoals inmiddels gebruikelijk zijn we met de fietsjes uitgebreid de stad in geweest. Het was weer een prachtige dag.

6 juni, zondag. Ook nu weer echt vakantieweer. We hadden hier eigenlijk willen blijven liggen en 's avonds in de stad mijn verjaardag willen vieren, maar het warme weer doet ons toch maar besluiten te gaan varen. Na de altijd boeiende oversteek van de "Kanalbrücke" over de Weser hebben we ons eerste vrachtschip ingehaald. Even op kanaal 10 vragen of je voorbij kan en er wordt bij bevestiging gas teruggenomen en we kunnen snel passeren. Hoe mooi, wat landschap betreft, het stuk tot Minden was, veel eentoniger is het stuk naar Hannover. Na jachthaven Idensen, die we dus niet namen, was er weer een heel mooie vrije ligplaats. We vonden het na 37 km welletjes en hadden geen zin om nu al in Hannover af te meren. Al wandelend gingen we in Häste op zoek naar een leuk restaurant, maar bij gebrek daaraan hebben we maar een Pizza gekocht. Tenslotte mijn lievelingsmaaltijd. Met een goed glas wijn hebben wij op het schitterend terras van de Prahu Heti met schitterend weer van een heerlijke (eigen aangeklede) Pizza genoten.

7 juni, maandag de laatst 17 km naar Hannover gevaren. Daar wilden wij op zoek gaan naar de haven zoals die beschreven is in het boekje "varen in Duitsland". Deze jachthaven bleek er te zijn door aan stuurboord het Stichkanal Hannover op te varen. Let op! De bruggen zijn maar 3,80 m hoog en geen 5,00 m zoals op het kanaal. 8km Verderop blijkt inderdaad in kristalhelder water aan bakboord de NSM Hannover te liggen waar wij gastvrij onthaald werden. Alle faciliteiten zijn hier van hoge kwaliteit aanwezig. Hetty wilde na het afmeren de kraan aanzetten om theewater op te zetten, doch de pomp gaf geen sjoege. Dat werd weer sleutelen. Tot overmaat van ramp bleek de batterij van mijn spanningzoeker leeg, dus met een 12 volt lampje moest ik constateren dat ik geen spanning op de pomp had. Uiteindelijk (na een uur zoeken) een verstopte zekering gevonden die kapot bleek te zijn. Alle 10 dagen geleden door mijzelf gemaakte aansluitingen nog eens nagelopen, een nieuwe zekering in de oude pomp gevonden en ja hoor, de pomp liep weer, maar stopte nu niet meer, waarschijnlijk daardoor was de zekering oververhit geraakt. Na wat telefoontjes naar de installateur de firma Jetten in Sneek, leek een conclusie dat de overloop van de boiler niet meer af zou sluiten, waardoor er water rondgepompt werd. Ik twijfel en bestel met hulp van een Duitser die een inkoopasje van de importeur in Duitsland heeft een nieuwe pomp. Dit wordt wachten tot Donderdag.

Hannover, Landesparlement en oud Paleis thans stadhuis.

8 juni, dinsdag. Wat een geluk dat we voor deze jachthaven van de NMC Hannover gekozen hebben, dank zij het boekje "Varen in Duitsland" We liggen heerlijk rustig in dit Stichkanal, geen stroming en prachtig kristalhelder en schoon water. Je kunt zeker 3 meter diep kijken, het enige bezwaar zou je de waterplanten kunnen noemen. Deze mooie dag gebruikt om de stad maar eens te gaan bekijken. Een kwartiertje fietsen (kan ook met de tram) en we zijn in hartje Hannover. Van de oude binnenstad is niet veel meer over. De Landtag, een typisch Classicistisch gebouw is helemaal gerestaureerd evenals het "Neue Rathaus" uit eind 1800. En een klein stukje van de wijk waar deze gebouwen lig-

gen. Dan wordt duidelijk wat er voor moois verwoest is in de 2^e Wereldoorlog. Nu is Hannover een gezellige moderne stad met een uitgebreid winkelcentrum, wat weer omgeven is door mooie parken. Daar tegenaan liggen de nieuwe randgemeenten. Je krijgt van deze zijde toch een heel ander beeld van Hannover dan van de Noordzijde varend op het Mittellandkanaal. Dan zie je alleen maar industrie. 's Avonds heerlijk gezwommen.

9 juni, woensdag. Een dagje boot schoonmaken en zwemmen ter afkoeling. Prachtig weer en wachten op de pomp.

10 juni, donderdag. Lekker geluierd, maar om 13:00 nog geen DHL met waterpomp. Zelf maar eens gebeld en toen bleek dat het verhaal allemaal zo verward had geklonken dat er niets verstuurd is. Nu krijg ik echt alle medewerking en een telefonische bevestiging dat het apparaat per DHL vrijdag of uiterlijk zaterdag zal aankomen. 's Avonds naar Ahlen gelopen en daar bij de lokale uitstekende Yoe-goslaaf, pardon Kroaat, gegeten.

Stadsschouwburg Hannover

De idyllische jachthaven

11 juni, vrijdag. Eerst maar weer verse broodjes gehaald. Nog geen vijf minuten fietsen van de jachthaven is een wijkwinkelcentrum waar alles te krijgen is. En dan volgt het gespannen wachten. De tijd dodend met het bijwerken van dit verslag op een matige dag met een enkel buitje. 's Middags om 14:00 ging de zon schijnen en om 14:30 kwam de pomp en om 16:00 was alles gemonteerd, opgeruimd en klaar. Mijn twijfel werd bewaarheid, Een nieuwe pomp kan toch binnen 10 dagen kapot gaan en geen enkel probleem met de boiler.

12 juni, zaterdag. Om 9:30 afscheid van een heerlijke ligplaats en een gastvrije haven met top faciliteiten. En een 45 minuten later weer op het Mittellandkanaal.

Alles zat nu mee, zelfs sluis Alderten met 17 m stijging aan één boldertje naast een trap, omdat voor ons schip de afstanden tussen de bolders veel te groot was. Alles behalve het weer, het was rotweer. Op het einde van de dag viel zelfs ruitenwissermotor voor de bestuurder uit. Het stonk een beetje naar plastic juist daarvoor. Ik heb toen de motor van de ruitenwisser die beneden zat, voor het binnen sturen, maar gedemonteerd en overgezet naar boven, want ik heb toch nog nooit beneden gestuurd.

Uiteindelijk na 71 km varen om 17:30 een ligplaatsje gevonden bij km 109 bij restaurant Sophienruhe. Borden die compleet overwoekerd zijn door 't struweel geven aan, dat dit een ligplaats voor 'kleinfahrzeugen' was. Het restaurant zijn wij maar niet eens in geweest, want het zag er net zo verouderd uit als de gasten die er zaten. Alles was kennelijk allang geleden "in Ruhe" gegaan. Maar wij hebben daar goed gelegen. Overigens is er tussen Anderten (km 174) en Sophienruhe (km 210) helemaal niets voor een wat groter jacht, dit was de tweede keer dat wij die fout maakten, want 70 km en 8 uur onderweg, vinden wij toch wel wat lang en zeker in het vreselijk weer dat wij hadden.

13 juni, zondag. Ik heb al vaker geschreven dat Duitse schippers, juist van de grootste boten, gas inhouden als ze een sportboot aan de kant zien liggen, hetgeen de gevolgen van de zuiging behoorlijk vermindert. Veel Nederlandse schippers doen dat in Duitsland ook, evenals de Polen en de Tsjechen die je hier veel ziet. Maar als het niet gebeurt, of er is sprake van ander hufferig gedrag zoals inhalen als het niet kan of veel te hard varen, of geen medewerking verlenen aan het ingehaald worden dan zijn het wel altijd Nederlanders, helaas. Misschien wordt het toch wel eens tijd dat wij aan onze eigen normen en waarden gaan denken i.p.v. altijd te menen dat wij een gidsland zijn. Waarom schrijf ik dat hier? Omdat wij deze ochtend vroeg (bijna) niets gemerkt van passerende schepen, uitsluitend van twee Nederlandse beroepsvaarders. Overigens een rustige vaardag waar we na 47 km op een prachtige plek aan het Elbe-Seitenkanal afmeerden. Later kwamen daar nog eens twee sportboten bij. Een lekkere lange wandeling gemaakt. Een droge en redelijke dag met veel bewolking maar ook veel zon.

14 juni, maandag. Na 55,1 km en 5,3 uur varen hebben we afgemeerd in Bevensen op een gezellige vrije ligplaats in een zwaikom, waar we het geluk hadden dat er om 16:00 een jacht van 14 m wegging, want anders was er geen plaats geweest. Eén sluis (Uelsen) gehad waar we een uur over gedaan hebben. Bevensen is een leuk plaatsje met een aantrekkelijk centrumpje. We hadden eigenlijk 10 km eerder in Lünenburg willen overnachten, maar dat kon daar alleen in de Jachthaven en wij verkiezen graag het vrije liggen.

Mittellandkanal t.h.v. de kruising met het Elbe-Seitenkanal en de Liegeplatz Bevensen

15 juni, dinsdag. Vertrek 9:30. Vlak na Bevensen kregen we te maken met het Schiffshebewerk Lünenburg. Omdat er een klein rondvaartbootje naar beneden moest, mochten we gelijk mee. Dit was 30 jaar geleden met zijn 42 m het hoogste in Europa. Thans staat het hoogste in België (70 m) Beneden aangekomen moesten we aan de kant gaan liggen, want 10 km verderop was de Hochwasser-Sicherheitstor voor de Elbe in storing gevallen. Van 13:00 tot 16:00 hebben we liggen wachten voor we verder mochten. Daar aangekomen kunnen we net door de "Tor" voor een duwcombinatie, die meende te moeten wachten op een grote tanker pal achter ons. Dit gebeurde echter zo klungelig, dat hij beter niet had kunnen wachten, en maar gewoon had moeten doorvaren. Nu voer hij over een groene en zeker 3,50

m hoge boei heen, welke tussen de duw-unit en de bak kwam waardoor de combinatie stuurloos werd, wat een stremming tot gevolg had. Een uur later horen we nog bekvechten op kanaal 10 wie er nu schuld had. Wij zijn inmiddels om 17:00 na 3 km Elbe stroomopwaarts met 5,5 km stroom tegen in Lauenburg aangekomen in de nette en goede jachthaven van WSC Lauenburg. Vandaag 46 km gevaren in 4,6 uren en de rest van de tijd liggen wachten.

Lauenburg

Hebewerk Lünenburg

16 juni, woensdag. Na de lange dag van gisteren en het prachtige weer en het mooie plekje, meenden we een dagje vrij te verdienen en hebben we het oude stadje (Bad) Lauenburg uitgebreid verkend. Een leuk oud plaatsje aan de Elbe met opmerkelijke geveltjes.

Een rustdagje

in Lauenburg

17 juni, donderdag. Het laatste stukje van onze eerste etappe, het Elbe – Lübeck kanaal. Om 09:00 vertrokken we en direct bij de eerste sluis Lauenburg kregen we te maken met een storing. We zagen de ene na de andere ‘deskundige’ aankomen, maar de sluisdeur ging niet open voor 11:00 uur. In het kanaal geldt een maximum snelheid van 10 km en men heeft precies de tijd berekend die er tenminste over gevaren moet worden. We hebben ons er aan gehouden, maar vragen ons af, of er ook echt gecontroleerd wordt. Overigens leek iedereen zich er aan te houden. Hoewel het hele kanaal naar Lübeck Talfahrt is, gaan de eerste twee sluizen omhoog. Daarna volgen er vijf naar beneden. Als je eenmaal met een paar schepen in het ritme zit, je dus precies aan de tijd houdt, dan wordt daar met de bediening rekening mee gehouden. Het is een mooi kanaal, maar door het lange wachten bleven wij na de 4^e sluis liggen. We hadden voor de sluis moeten gaan liggen in het “oberer wasser”, want ga daar niet in het “unterer Wasser” liggen, want horen en zien vergaat je bij een schutting. Dus altijd blijven overnachten in het “Oberer Wasser”. Na sluitingstijd om 21:00 overigens heerlijk rustig gelegen op een mooi en veilig beschut plekje. Vandaag 40 km en 4 sluizen gevaren.

Lauenburg, opmerkelijke geveltjes

Unterer Wasser Elbe-Lübeck Kanal

18 juni, vrijdag. De laatste 20 km naar Lübeck zijn een fluitje van een cent. De sluisen staan open en het zakken gaat razendsnel. Het kanaal is hier erg mooi. Een licht glooiend landschap en veel leuke kleine eendjes, die je bij ons nauwelijks ziet, zoals kuifeenden, slobeenden en duikeenden. Om 12:30 komen we in Lübeck aan. We kiezen voor de aanbevolen route voor schepen lager dan 3,80 m en hopen dan maar dat het water niet boven het gemiddeld peil staat. Het water staat echter lager zodat we probleemloos door de oude vestinggrachten naar de Hansa-hafen aan de Noordkant kunnen varen (anders moet je met pech soms lang wachten op de spoorbrug en de hefbrug). Om 13:00 is het doel bereikt en wij meren af in de jachthaven, waar je aan de rand van de Altstadt ligt en die alle voorzieningen heeft, maar niet goedkoop is. Het weer begint dan overigens al te betrekken. De zon begint soms achter een wolkje te verdwijnen. Hier willen wij de komende storing wel afwachten en een paar dagen blijven. Het wordt inderdaad slecht en tussen de buien door wordt het Lübeck bekeken.

Hansa-Yachthafen Lübeck

Lübeck: Plein achter stadhuier

Lübeck, Altstadt

Lübeck langs de rivier

Samenvatting traject Heusden – Lübeck

Aantal km: 744

Aantal vaaruren: 81,7

Aantal sluisen: 20

Aantal reisdagen: 22, waarvan 16 vaardagen.

Vertrek Heusden: 28 mei

Aankomst Lübeck: 18 juni

2. LÜBECK EN DE OOSTZEE.

21 juni, maandag. Om 9:30 verlaten we de gastvrije, maar voor onze begrippen dure Hansahafen. Een overnachting inclusief water en electra kostte 24 Euro, waarvan 5 Euro electra. Het is een mooi watersportgebied waar we doorheen varen. Doet ons sterk denken aan de omgeving van Berlijn. Fraaie strandjes, mooie begroeiing en mooie ankerplaatsen. Na een goed uur beginnen we zeewater te ruiken en als we Travemünde binnenvaren en afmeren in de Vissershaven, dan **hebben we echt** het gevoel in een zeehaven te zijn, met alle zeeschepen om ons heen. Overigens heb je baas boven baas, want in Travemünde betaalden we 18,20 voor alleen een ligplaats. Inclusief 2,60 pp aan Kurtax (Toeristenbelasting) Wij merken dat ook Duitsers dit krankzinnig vinden. 21 km. 1,5 uur.

Vanaf onze ligplaats in de Visserijhaven Travemünde

Travemünde

22 juni, dinsdag. Om 9:30 verlaten we met prachtig weer Travemünde. Gelijk met ons komt een Cruise-schip binnen. Via kanaal 13 weten we precies wat er gaat gebeuren. En terwijl er vervolgens twee grote veerboten binnenkomen, verlaten wij de haven. In Nederland en België zou al het andere verkeer in de havenmond worden stilgelegd. Dan komen we eigenlijk voor het eerst op zee met onze Prahú (Hierbij reken ik de Westerschelde en de overige Zeeuwse wateren maar niet tot zee). Het water is blauw en kristalhelder en de kusten licht heuvelachtig en afwisselend van begroeiing. Kortom een fraai decor. Rond 12:00 meren we af in Neustad en hebben dan 20 km gevaren. Neustad heeft een gastvrije en gezellige haven. Omdat wij vroeg zijn, hebben wij een prachtplaats aan de "Steg". 20 km gevaren.

Timmendorf

op het eiland "Poël"

Neustadt

23 juni, woensdag. Met nog steeds hetzelfde prachtige weer vertrekken we rond 10 uur naar Grömitz, 18 km verderop. Eerst hebben we echter nog bij Ancora, een heel grote Marina (meer dan 1000 plaatsen) met alle faciliteiten waaronder een prima uitzierend tankstation, voor 600 Euro diesel getankt (à 1,43 p/l) hetgeen mij een redelijke prijs voor Duitsland leek. Grömitz heeft ook een enorme jachthaven (meer dan 600 ligplaatsen) en wederom hebben wij een logeplaats, waar we misschien niet hadden mogen liggen, maar ja, er komt daar toch niemand kijken als je maar betaalt, 22 Euro inclusief alles. 's Middags maken we evenals alle vorige dagen een zeer stevige wandeling langs de kilometers lange promenade en alles wat dit plaatsje verder te bieden heeft en dat is niet zo veel. Het is een badplaats voor de "gewone man" en zeker niet voor tweeverdieners etc.. Het is er overigens leuk liggen.

24 juni, donderdag. We steken nu de Lübecker Bucht over naar de Oostwal. We hadden richting Fehmarn willen gaan, maar vragen ons af waarom we met dat mooie weer niet gewoon wat kortere tochten zouden maken. De kust vertoont toch niet zo veel verschil en de Duitse kust is mooier dan de Deense. We gaan naar Timmendorf op het eilandje Poël vlak bij Rügen. Onderweg worden we hinderlijk dwars gezeten door een bevoorradingschip van de Duitse Marine. Kennelijk werd er ge-oefend met stuurvaardigheid. Maar waarom dat nu juist steeds op kruisende koers moest met ons is niet duidelijk geworden. Na 34 km, waarvan de laatste nauwkeurig navigeren, blijkt dit een heel klein authentiek vissershaventje te zijn op het eiland Poël. Er wordt door (kleine) bootjes druk gevestigd, hetgeen wij 's nachts goed gemerkt hebben. Behalve een eideloois strand is er verder weinig te beleven, tenzij je van lange strandwandelingen houdt. Denk eens aan het oude Vlielandse haventje. We genieten nog steeds van het mooie weer en zijn weer blij dat we vroeg aangekomen zijn, want 's avonds was het haventje bomvol.

25 juni, vrijdag. Het weer deed niet wat voorspeld was. De zon was weg, het was heilig en benauwd. Om 10:00 verlieten we de haven, er was nauwelijks wind en eigenlijk een beetje dreigend weer. Maar we kwamen zonder problemen in Wismar (voormalige DDR!) aan, waar we zo dicht mogelijk tegen de Altstadt aan een prima ligplaats vonden, tegen eindelijk weer eens een redelijk tarief: €12,= inclusief electra 6Amp. Maar toch! en water (eigen slang). Wismar is de moeite van het bezoek waard. Ook hier valt nog steeds het resultaat van de verschrikkelijke bombardementen in 1945 te zien. Maar er is nu na de "wende" al weer veel gerestaureerd, hoewel duidelijk minder dan in Lübeck, maar dat was dan ook het Westen. Het is een aantrekkelijke kleine, maar echte stad.

We hebben er zeker twee uur gezworven en zijn zeker nog niet overal geweest. Aan de haven is een overvloedig aanbod van gerookte vis. Heerlijk! 16 km gevaren.

Wismar, Grosse Markt

Oostzeekust

26 juni, zaterdag. Weer prachtig weer, maar het waait behoorlijk, 4 tot 5 NW. Bij het uitgaan van de haven van Wismar becroop mij al het gevoel, dat het voor een zeiljacht ideaal weer geweest zou zijn om van Wismar naar Travemünde te varen, maar voor een motorjacht net de verkeerde wind. Bij het uitgaan van de Bocht van Wismar ter hoogte van Timmensdorf bleken er golven van 1 tot 2 m. te staan. En op de kop was dat al veel, laat staan hoe dat dwars zou worden. Na 15 minuten stampen en inmiddels 24 km gevaren besloot ik naar Timmendorf te gaan en het morgen met een vroege start opnieuw te proberen. Overigens werd het toch weer schitterend weer. Veel schippers moeten toch een beetje hetzelfde gedacht hebben, want het kleine haventje liep propvol. Naast ons kwam een stalen tweemaster van zeker 20 meter. Ik vertelde dat ik begreep dat hij ergens moest liggen en wij waren het grootste beschikbare schip, dus onder voorwaarde van lijntjes naar de wal OK! Wel vertelde ik de schipper dat wij, als de wind(kracht) gunstig was, 's morgens tussen 6:00 en 7:00 zouden vertrekken. Ik vroeg hem ook dat door te willen geven aan eventuele nieuwe burens. Dat werden er nog twee. Uiteraard zeiljachten, motorschepen zijn er niet zo veel op de Oostzee. 24 km.

Oostzee met op de achtergrond het marineschip

Poël

27 juni, zondag. 's Morgens om 6 werden we wakker en ik zag dat het bladstil was. Dus om 6:45 de buurtjes gewekt. Die waren compleet verrast, want iedereen had gedacht dat het wel weer de bekende smoes in een zeehaven zou zijn, om geen burens langszij te krijgen en ieder was eigenlijk onaangenaam verrast. Maar een half uur later konden we de trossen losgooien. Het werd een mooie tocht met weinig wind en wederom prachtig weer. Pas tegen 16 uur wakkerde de wind weer aan, maar toen lagen wij al hoog en breed in de Visserijhaven van Travemünde waar rond 18:00 onze zoon en schoondochter aan boord kwamen. 38 km en 3,5 vaaruren.

28 juni, maandag. Nadat wij boodschappen gedaan hebben in de zeer nabij gelegen ReWe (inmiddels onze huissupermarktketen, hebben wij losgegooid en zijn met prachtig weer naar Neustad gevaren. We hebben een beetje om gevaren om de golven niet half te krijgen. Het lijkt lang-

zamerhand wel mediterraan weer en we wanen ons ook een beetje aan de Franse Middellandse-zeekust. 20 km.

Travemünde met Cruise-schip

Pier van Grömitz

29 juni, dinsdag. Met, het wordt eentonig, prachtig weer en rond de 30°, hebben we halverwege Grömitz heerlijk geankerd. Het water was inmiddels ook al lekker met ongeveer 20°. 's Middags in Grömitz konden we weer op hetzelfde plekje gaan liggen, omdat de boot die er lag, toch maar wegging in de veronderstelling dat je daar niet liggen mocht, wij veronderstelden van wel. 20 km.

30 juni, woensdag. Het was nu zo lang mooi motorboten weer geweest, dus zonder wind, dat ik het niet aandurfde weer over steken omdat onze kinderen absoluut zaterdag weer terug moesten zijn in Travemünde. We kozen daarom voor Nienburg. (20 km) Na de ontdekking van het Timmendorferstrand (niet te verwarren met het plaatsje Timmendorf op Poel) werd besloten dat we hier een dagje zouden blijven. De dames vonden vooral de Boulevard schitterend (of waren het de winkels?) 22 km

1 juli, donderdag. Letterlijk een dagje Timmendorfer Strand. Een mondaine badplaats met prachtige en kolossale huizen. 's Avonds hebben we de verjaardag van Hetty gevierd met een entetje. Ook het strand zelf bleek in trek te zijn, zeker met dit weer (37°).

Travemünde

Timmendorfer

2 juli, vrijdag. We wilden onze kinderen Lübeck niet onthouden en dus die kant op. 33 km en prachtig weer met 38°. Nederland won van Brazilië en toen leek alles volmaakt.

Haven van Niendorf

Lübeck

3 juli, zaterdag. Terug naar Travemünde en vlak daarvoor op een prachtige plek geankerd. Een kleine baai met redelijk steil oplopende kust. 40° en zwemmen was heerlijk. Om 15:00 de kinderen in de auto gezet, die we onbeschadigd weer aantroffen waar we hem hadden achtergelaten. Wij zelf zijn terug naar Lübeck gevaren en uiteraard weer naar de Hansahafen, waar een plaatsje was vrij gehouden voor ons. Dat bleek achteraf hoogst noodzakelijk te zijn geweest. Voor ons betekende het een (voorlopig?) afscheid van de Oostzee.

De Oostzee was voor ons een geweldige belevenis, natuurlijk dank zij het weer. Aan de Middellandse zee, waar wij jaren gezeild hebben, hadden wij het niet beter kunnen treffen. Met zulk weer is iedere zee mooi, maar de havenplaatsjes en het water maken het ook voor een motorbootvaarder een interessant vaargebied dat de moeite waard is. Wel goede kaarten kopen! En volledig uitgerust voor varen op zee! Duitse waterpolitie kan daarop controleren en doet dat ook regelmatig. Dus zelfs het puitsje klaarzetten! (Alsof en 12 m motorjacht leeggehoosd kan worden!)

Uelzen

Ligplaats Weisser Moor in Elbe Seitenkanal

3. DE TERUGWEG.

4 juli, zondag. Een terugweg heeft altijd iets melancholisch, want je neemt afscheid van een wel heel bijzonder vaargebied, zeker voor een motorboot. Dat gevoel wordt dan nog wat versterkt als je dezelfde weg zo'n beetje terug moet. Nu is dat in dit geval helemaal geen straf, want we hebben de mogelijkheid op de terugweg net wat andere plaatsen aan te doen dan op de heenweg. Zo waren we de Mölnersee op de heenweg voorbij gevaren en dus hebben we daar nu heerlijk geankerd en gezwommen met dit prachtige weer. 4,2 Vaaruren, 5 sluizen en 33km.

5 juli, maandag. De resterende 35 km en 2 sluizen naar Lauenburg op een rustige manier gevaren. Het was klam en drukkend weer met een echt dreigende lucht. Om 14:00 hebben we afgemeerd in de andere jachthaven (vanaf de Elbe de eerste) in Lauenburg, waar wel ligplaatsen voor wat grotere schepen zijn. 's Avonds kwam de langverwachte onweersbui.

6 juli, dinsdag. Eerst 10 km Elbe stroomafwaarts met zo'n 3 km stroom mee, en daarna het Elbe Seitenkanal opgevaren. Weer 10 km verder zijn we bij het Hebewerk Lünenburg, waar we binnen een half uur en 37 m hoger onze tocht weer voort kunnen zetten. We varen deze keer Beversen voorbij en overnachten in de jachthaven van Uelsen. Een prima ligplaats met alle faciliteiten voor € 15,-. Vandaag 5,4 uur en 54,2 km gevaren.

7 juli, woensdag. Hoera, Hetty is jarig! Dus eerst naar de bakker gefietst voor verse croissantjes als ontbijt en Duitse broodjes voor bij de lunch. Het is echt warm vandaag. Na 2 uur varen komen wij bij sluis Uelsen. Hier stijgen we 23 m! Alles bijeen nam dit 1 ¼ uur in beslag. Gelukkig hadden we één Schwimmer tot onze beschikking. Om 15:00 komen wij aan bij Weisses Mohr waar we op de heenweg ook gelegen hebben. Het water is daar glashelder en daar we echt last van de warmte kregen (36°), hebben we wederom daar afgemeerd en ons zelf te water gelaten. Vandaag 4,5 uur gevaren en 42 km afgelegd.

8 juli, donderdag. 's Ochtends eerst maar weer eens gezwommen en vervolgens het laatste stuk Elbe-Seiten Kanal gevaren. Rond Om 14:00 waren we het helemaal zat vanwege de warmte. Ook nu weer een prima plaats in het Mittelland Kanal. Er is ook een mooie jachthaven Heidanger 3 km het Saltzgitter Stichkanal in, maar gezien de hitte prefereren wij de openheid van het kanaal. 's Nachts goed geslapen. 45 km gevaren in 4,2 uren.

9 juli, vrijdag. Weer zo'n hete dag. Maar eigenlijk ging het beter dan gisteren. Vandaar ook de lange ruk die we gemaakt hebben. Morgen is het nu maar 36 km naar Minden. We kenden Liegeplatz Haste van de heenweg vandaar de bewuste keuze daarheen te gaan. Je kunt daar ook weer prima zwemmen. 75 km en 7,4 uren gevaren waaronder de sluis Anderten, vlak voor Hannover met 17 m verval.

10 juli, zaterdag. Weer een veel te hete dag met 34°. We hebben de 37 km naar Minden in 3,4 uren gevaren. Overigens weer afgemeerd recht tegenover de Schachtschleusse. Viermaal gezwommen, boodschappen gedaan en verder veel gelezen.

11 juli, zondag. Bijna 48 km verderop na 4,3 uren varen vonden we bij Herringhausen een prima ligplaats in een voormalige zwaairom, waar je prima zwemmen kon. Dat werd daar ook veel gedaan. Ook was er een helling waar speedbootjes af en op gingen. Kortom er was veel nat vertier. 's Avonds was het er zeer rustig. Om 12:00 uur was het al 37° en 's nachts klam warm.

12 juli, maandag. Om 9:15 na het zwemmen vertrokken. Om 12:00 was het alweer 37°! De dynamo had overduidelijk ook last van de hitte, want deze superdynamo die we vorig jaar geplaatst hadden, laadt maar liefst ruim 60 Amp netto bij voor de boordaccu's. Vandaag was hij echter niet bereid meer te geven dan 7 Amp, waardoor onze boordaccu's na 5 uren varen nog slechts tot 88% waren bijgeladen. Dat constateerden wij op onze ligplaats in Bergeshövede precies aan de monding van het Mittellandkanal om 14:15. Prompt daarop brak een hevige onweersbui met ping-pong bal grote hagelstenen en vlagen van windkracht 7 en heftige regen uit. Een uurtje later na de bui, was de temperatuur van 37° naar 22° gedaald. Dat was een prettige verkoeling! De tocht was 55 km

Een Kwikstaart die zeker een uur meegevaren heeft

Herrnghausen

13 juli, dinsdag. Weer na het zwemmen om 09:15 vertrokken en om 12:30 bij Schleusse Münster aangekomen. Wij hebben een hekel aan deze sluis, omdat wij tot nu altijd in de kleine oude sluis (180 m!) moesten schutten, waar nauwelijks afmeermogelijkheden waren en het water met donderend geweld binnenkwam. Wij hebben daar in het verleden zeer onaangename dingen meegemaakt zoals een trosbreuk bij de beroepsvaarder die voor ons lag en met een noodgang naar voren schoot, vol gas vervolgens achteruit naar ons toekwam om dat weer vol gas naar voren te corrigeren. Je hoeft geen heel grote verbeeldingskracht te hebben om te beseffen wat voor waterbewegingen dat veroorzaakte en wij maar aan één boldertje lagen en dat nog niet eens in het midden. Gelukkig had ik ook nog de motor bijstaan en kon daardoor schade voorkomen. Maar nu mochten we in de grote nieuwe sluis omdat de oude sluis wordt gesloopt en een nieuwe wordt gebouwd. In de grote sluis gingen we aan een drijver afgemeerd 9 meter probleemloos naar boven. Alles bij elkaar waren we om 13:00 al weer op weg naar de Stadthafen. Het was inmiddels al weer 28° wat ons de lust benam om de stad in te gaan, hoe lekker het ijs daar ook is. (40 km en 4,5 uren varen incl. Sluis). 's Avonds gezellig gegeten aan de haven met zicht op onze boot, maar ons toch wel gestoord aan de enorme hoeveelheid volk die daar rondhing en de luide muziek tot diep in de nacht. Waarschijnlijk mede veroorzaakt door het warme weer. Overigens vertoonde de dynamo geen kuren meer en laadde weer bij alsof er niets aan de hand was.

14 juli, woensdag. Het was 's morgens vroeg al 28°. We werden om 06:30 al gewekt door een politieoefening. Ik ben om 7:30 maar broodjes gaan halen en we vertrokken al om 8:45. Rond 13:30 kwamen wij aan in het Dattelnmeer en gezien de helderheid van het water en de ruimte hebben we afgemeerd aan een nieuwe jachtensteiger bij het begin van het Datteln – Wesel kanaal. Het was toen inmiddels 35°. We hebben snel wat boodschappen gedaan in de stad en toen we om 15:00 het water indoken was het al 40°!. We hebben het geweten. Het noodweer dat rond 17:00 uur uitbrak was angstaanjagend. Gelukkig lagen wij achter een dijk, die dicht was begroeid met struikgewas. Dat bleek een enorm goede beschutting tegen wind en weer te geven. Na het noodweer eerder deze week had wij de sprayhood nog eens goed nagekeken en wat bijgestikt en weer goed waterdicht gemaakt. Da bleek niet voor niets geweest te zijn, hij heeft het gehouden. Regen, Hagel, storm met windstoten naar 10, alles ging over ons heen. Een paar uren later was het een geweldige ravage; bomen omgewaaid, ons schip onder de takken, bladeren en een enorme hoeveelheid ongedierte dat zich daar kennelijk op bevonden had. Het was hetzelfde noodweer dat ook over Nederland getrokken was en veel schade had veroorzaakt. (48 km in 4,4 uren)

15 juli, donderdag. Om 8:45 konden we gelijk Schleusse Datteln invaren en dan gaat het snel, want de sluisen houden contact met elkaar. Om 14:45 voeren we de laatste van het rijtje van 5 uit, Schleusse Hünxe. Weer een uurtje later waren we bij Schleusse Friedrichsfeld en hoewel we

die op een haartje na miste, konden we 20 minuten later toch geschut worden omdat er een achteropkomende beroepsvaart was. Meestal is het hier lang wachten voor jachten, want die worden niet alleen geschut. Enige minuten later voeren we op de Rijn en dan weet je echt dat je naar huis gaat. Overal onderweg zagen we de gevolgen van het noodweer. Ook hebben we ons weer geërgerd aan het hufterig vaargedrag van Nederlandse schippers. De goede niet te na gesproken, maar als er hufterig vaargedrag vertoond wordt zijn dit in Duitsland altijd Nederlandse schippers. En wat wij nu meemaakten was niet eens tegen een jacht gericht, maar het was gewoon roekeloos vaargedrag (inhalen) wat andere beroepsschepen in gevaar bracht. Het commentaar was ook niet uit de lucht (kanaal 10). Om 17:15 meerden wij na 7,4 uren, 64 km en 6 grote sluisen af in de jachthaven van Wesel. Het was toch weer mooi weer met 30°. Dus weer zwemmen.

Kudde schapen langs Elbe Seitenkanal

Ankerplaats tussen Travemünde en Lübeck

16 juli, vrijdag. Om 8:45 na het zwemmen de trossen los gegooid en de Rijn opgevaren. Het was mooi weer 26° en een straffe Zuid-Westen Wind. Onze gemiddelde snelheid bedroeg 15,5 km wat een stroomsnelheid van 4,5 km betekende, hetgeen niet zo veel is. Het was ook ondanks het noodweer redelijk laag water. Het was erg druk op de Rijn. In vergelijking met vorig jaar veel meer schepen, die ook geladen waren. Vorig jaar waren de meesten leeg. Echt goed zichtbaar dat de productie van alles en nog wat, flink aantrekt. Na 4,5 uren en 65 km meerden we af in een om 14:15 al boordevolle Lindenberghaven in Nijmegen. De vierdaagse feesten zouden de volgende dag al beginnen.

17 juli, zaterdag. Om 8:45 vertrokken we weer uit het altijd gezellige Nijmegen. De Rijn was buitengewoon druk en dat veroorzaakte veel en onregelmatige golfslag. Maar desalniettemin boeiend, maar wel goed uitkijken. Rond 13:00 waren we bij sluis Andries, waar we direct geschut werden en zo weer op de Maas kwamen. Nog een goede 1,5 uur later waren we in Heusden. Een mooi eind van een fantastische vakantie. (vandaag 5,7 uur gevaren en 66,7 km)

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Vertrekdatum: 28 mei 2010

Terugkomst: 17 juli 2010

Aantal reisdagen: 51

Afstand: 1746 km

Aantal sluisen: 40

Motoruren: 178,9

Scheepsmaten Prahú Heti

13,60 m

4,20 m

3,80/3,50 m

1,20 m

Het weer: 4 slechte dagen en 6 matige dagen en 41 dagen prachtig weer, van de in totaal 51 dagen, dat mag toch wel schitterend weer genoemd worden. Vooral op de Oostzee was het weer ideaal.

Verbruik berekend op vaaruren 894 liter = 5 l/u

Verbruik op km basis van km: 894 liter = 0,5 l/km

- Gebruikte Navigatiemiddelen: PC Navigo-West Europa met ENC kaarten van Noorder-soft.nl. op de laptop
- Sportschiffskarten 1,2 en 4 van Nautische Veröffentlichung te Arnis (de CD-rom versie gebruikt)
- Seekartenpakket 1 und 2 ook weer van NV-Verlag (ook de meegeleverde CD-Rom geïnstalleerd) en gebruikt in combi met GPS
- Vom Rhein zur Nord- und Ostsee van Manfred Fenzl, edition Maritiem

Marifoon is een waardevol hulpmiddel, mits op correcte wijze gebruikt. Wij hadden hem altijd aan staan!

Conclusies.

We hebben een prachtige tocht gemaakt. Niet in de laatste plaats omdat we ook schitterend on-midden-Europees weer gehad hebben, zeker op de Oostzee. We hebben niet één onaangename ervaring gehad. Alle Duitse beambten waren zakelijk en vriendelijk. Het varen in Duitsland is ongemeen rustig omdat 12 km een maximum snelheid is op alle binnenwateren behalve de Rijn en de Elbe. Jachthavens zijn gastvrij en prijzen zijn alleszins redelijk. Ook de zeehavens. Kom hier eens om in Nederland. Ook de Duitse, Tjechische, Poolse en veel Nederlandse schippers houden hier rekening met jachten. Hufterig vaargedrag wordt helaas uitsluitend vertoond door Nederlandse schippers.

Evenals vorig jaar naar Oost en Noord Duitsland kunnen we alleen maar zeggen: De Oostzee is een aanrader.

Hetty en Tim Bolweg, Email: t.bolweg@home.nl